

32004R0550

L 96/10

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

31.3.2004

UREDBA (ES) št. 550/2004 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 10. marca 2004****o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu****(Uredba o izvajanju služb)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

vzpostavitev sistema certificiranja z namenom, da se zavarujejo zahteve javnega interesa predvsem glede varnosti in za izboljšanje sistema pristojbin.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,(3) Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 (okvirna Uredba) ⁽⁵⁾ določa okvir za oblikovanje enotnega evropskega neba.ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,(4) Oblikovanje enotnega evropskega neba zahteva sprejetje ukrepov za varno in učinkovito zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa, skladno z organiziranostjo in uporabo zračnega prostora, kakor določa Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru) ⁽⁶⁾. Pomembno je zagotoviti usklajen organizacijski okvir za izvajanje takšnih storitev, da bi bilo mogoče primerno odgovoriti na zahtevo uporabnikov zračnega prostora ter varno in učinkovito urejati zračni promet.ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽³⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽⁴⁾, v smislu skupnega besedila, ki ga je odobril Spravni odbor 11. decembra 2003,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Države članice so v različnem obsegu prestrukturirale sektorje nacionalnih izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa s povečanjem stopnje njihove neodvisnosti in prostega zagotavljanja storitev. V teh novih razmerah je vedno bolj prisotna nujnost po izpolnjevanju minimalnih zahtev, povezanih z javnim interesom.

(5) Izvajanje služb zračnega prometa kakor predvideva ta uredba je povezano z izvajanjem pooblastil javnega organa, ki niso ekonomske narave in zato ne upravičujejo uporabe konkurenčnih pravil iz Pogodbe.

(2) Poročilo Skupine na visoki ravni za enotno evropsko nebo v novembru 2000 je potrdilo, da obstaja potreba po pravilih na ravni Skupnosti za uvedbo razlikovanja med funkcijami zakonodaje in izvajanja storitev in za

(6) Države članice so odgovorne, da se navigacijske službe zračnega prometa izvajajo varno in učinkovito, ter za nadzor izvajalcev navigacijskih služb, ki morajo izpolnjevati skupne zahteve, uveljavljene na ravni Skupnosti.

⁽¹⁾ UL C 103 E, 30.4.2002, str. 26.⁽²⁾ UL C 241, 7.10.2002, str. 24.⁽³⁾ UL C 278, 14.11.2002, str. 13.⁽⁴⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 3. septembra 2002 (UL C 272 E, 13.11.2003, str. 303), Skupno stališče Sveta z dne 18. marca 2003 (UL C 129, 3.6.2003, str. 16) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 3. julija 2003 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 29. januarja 2004 in Sklep Sveta z dne 2. februarja 2004.

(7) Državam članicam mora biti dovoljeno, da priznanim, tehnično izkušenim, organizacijam zaupajo preverjanje izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in njihovo izpolnjevanje skupnih zahtev, uveljavljenih na ravni Skupnosti.

⁽⁵⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 1.⁽⁶⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 20.

- (8) Nemoteno delovanje sistema zračnega prometa prav tako zahteva enotne in visoke varnostne standarde za izvajalce navigacijskih služb zračnega prometa.
- (9) Sprejeti je treba ustrezne ukrepe za uskladitev sistemov licenciranja kontrolorjev, da bi izboljšali razpoložljivost kontrolorjev in spodbudili medsebojno priznavanje licenc.
- (10) Uvesti je treba skupni sistem za certificiranje izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki bi natančno opredeljeval načine za določanje pravic in obveznosti teh izvajalcev, ter za redno nadziranje izpolnjevanja teh zahtev.
- (11) Pogoji za certificiranje morajo biti objektivno utemeljeni, brez razlikovanja, sorazmerni, transparentni in združljivi z ustreznimi mednarodnimi standardi.
- (12) Dovoljenja morajo države članice v okviru varnostnih zahtev medsebojno priznati, da lahko izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa svoje storitve zagotavljajo tudi v drugi državi članici, ki ni država, v kateri so dovoljenje pridobili,
- (13) Izvajanje komunikacijskih, navigacijskih ter nadzornih služb kakor tudi letalskih informacijskih služb je treba organizirati pod tržnimi pogoji, pri čemer je treba upoštevati posebne lastnosti teh služb in ohraniti visoko raven varnosti.
- (14) Sistem certificiranja naj predvidi okvir, ki državam članicam omogoča določiti izvajalce služb zračnega prometa ne glede na to, kje so pridobili dovoljenje, ker je to v interesu varnega vodenja zračnega prometa prek meja držav članic ter v korist uporabnikov zračnega prostora in njihovih potnikov.
- (15) Pomembno je, da bi države članice na podlagi svojih analiz varnosti lahko določile enega ali več izvajalcev meteoroloških služb, za en del zračnega prostora ali za celoten zračni prostor v njihovi pristojnosti, ne da bi jim bilo treba za to izvesti javni razpis.
- (16) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa morajo z ustreznimi dogovori uvesti in ohranjati tesno sodelovanje z vojaškimi organi, ki so odgovorni za dejavnosti, ki utegnejo imeti vpliv na splošni zračni promet.
- (17) Računovodska evidenca vseh izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa mora biti kar najbolj pregledna.
- (18) Uvedba usklajenih načel in pogojev za dostop do operativnih podatkov mora olajšati izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa ter delovanje uporabnikov zračnega prostora in letalskih družb v novih razmerah.
- (19) Tarifni pogoji za uporabnike zračnega prostora morajo biti pošteni in pregledni.
- (20) Nadomestila, ki jih plačujejo uporabniki, bi morala predstavljati plačilo za uporabo naprav in storitev, ki jih nudijo izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in države članice. Višina pristojbin za uporabo mora biti sorazmerna s stroški, ob upoštevanju varnosti in ekonomske učinkovitosti.
- (21) Med uporabniki zračnega prostora ne sme biti nobene diskriminacije pri zagotavljanju enakovrednih navigacijskih služb.
- (22) Nekatere naprave in storitve ponudijo izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa neposredno v povezavi z letom zrakoplova in za te naprave in storitve bi jim moralo biti omogočeno dobiti plačilo po načelu „uporabnik plača“, kar pomeni, da morajo uporabniki zračnega prostora plačati stroške, ki jih povzročijo, na kraju uporabe ali čim bliže temu kraju.
- (23) Pomembno je, da se zagotovi preglednost stroškov, ki iz uporabe teh naprav in storitev izhajajo. Vse spremembe sistema ali višine nadomestil je treba uporabnikom zračnega prostora ustrezno pojasniti; takšne spremembe ali vlaganja, ki jih predvidevajo izvajalci navigacijskih služb, je treba pojasniti v okviru izmenjave informacij med njihovimi organi upravljanja in uporabniki zračnega prostora.
- (24) Nadomestila bi morala biti mogoče do določene mere spreminjati z namenom, da se doseže kar največjo zmogljivost celotnega sistema. Finančne spodbude utegnejo biti koristno sredstvo za pospeševanje uvedbe opreme, locirane na zemlji ali v zraku, ki povečujejo zmogljivosti, za nagrajevanje večje storilnosti ali za nadomestilo za neprijetnosti zaradi izbire manj zanimivih poti.

- (25) V okviru teh prihodkov, ki ustvarjajo soliden donos na aktivo, in v neposredni povezavi s prihranki, ki izhajajo iz izboljšane učinkovitosti, naj Komisija preuči možnost ustvarjanja rezerve z namenom, da bi se zmanjšali neugodni učinki nenadnega povečanja nadomestil za uporabnike zračnega prostora v obdobjih manjšega prometa.
- (26) Komisija naj preuči možnost vzpostavitve sistema začasne finančne pomoči v podporo ukrepom za povečanje zmogljivosti evropskega sistema kot celote za nadzor zračnega prometa.
- (27) Komisija mora v sodelovanju z Eurocontrolom, nacionalnimi nadzornimi organi in uporabniki zračnega prostora redno pregledovati, kako se nadomestila za uporabnike zračnega prostora določajo in pobirajo.
- (28) Brez poseganja v organiziranost sistema za nadziranje in objavljanje poslovanja izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in zaradi posebne občutljivosti informacij o teh izvajalcih, naj nacionalni nadzorni organi ne razkrivajo informacij, za katere velja obveznost varovanja poslovne tajnosti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNO

Člen 1

Področje uporabe in namen

1. Ta uredba v povezavi s področjem uporabe okvirne uredbe obravnava izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu. Cilj te uredbe je določiti skupne predpise za varno in učinkovito izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa v Skupnosti.

2. Ta uredba se uporablja za izvajanje navigacijskih služb za splošni zračni promet v skladu z okvirno uredbo in njenim področjem uporabe.

Člen 2

Naloge nacionalnih nadzornih organov

1. Nacionalni nadzorni organi iz člena 4 okvirne uredbe zagotovijo primerni nadzor uporabe te uredbe, zlasti glede varnega in učinkovitega delovanja izvajalcev navigacijskih služb

zračnega prometa, povezanih z zračnim prostorom, ki sodijo v pristojnost države članice, ki je zadevni organ določila ali ustanovila.

2. V ta namen naj vsak nacionalni nadzorni organ za preverjanje izpolnjevanja zahtev te uredbe organizira ustrezn inšpekcijski nadzor in preglede. Zadevni izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa mora takšno delo omogočiti.

3. Za funkcionalne bloke zračnega prostora, ki so v pristojnosti več kakor ene države članice, naj, kakor predvideva ta člen, zadevne države članice sklenejo sporazum o nadzoru izvajalcev navigacijskih služb, ki izvajajo storitve za te bloke zračnega prostora. Države članice lahko, kakor predvideva ta člen, sklenejo sporazum o nadzoru izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa v drugi državi članici kakor tisti, v kateri se nahaja glavni poslovni sedež tega izvajalca.

4. Nacionalni nadzorni organi sprejmejo ustrezne dogovore za tesno medsebojno sodelovanje, da bi zagotovili ustrezn nadzor izvajalcev navigacijskih služb z veljavnim dovoljenjem iz ene države članice, ki pa izvajajo storitve, povezane z zračnim prostorom, ki je v pristojnosti druge države članice. Takšno sodelovanje vključuje tudi dogovore za ravnanje v primerih neizpolnjevanja skupnih veljavnih predpisov iz člena 6 ali pogojev iz Priloge II.

Člen 3

Priznane organizacije

1. Nacionalni nadzorni organi se lahko odločijo in v celoti ali delno prenesejo inšpekcijski nadzor in preglede iz člena 2(2) na priznane organizacije, ki izpolnjujejo zahteve iz Priloge I.

2. Priznanje, ki ga izda nacionalni nadzorni organ, je veljavno v vsej Skupnosti za obnovljivo obdobje tri leta. Nacionalni nadzorni organi lahko za izvedbo inšpekcijskega nadzora in pregledov zadolžijo vsako pooblaščen organizacijo, ki se nahaja v Skupnosti.

Člen 4

Varnostne zahteve

Komisija v skladu s postopkom iz člena 5(3) okvirne uredbe določi in sprejme Eurocontrolove zakonske varnostne zahteve (ESARR) in njihove poznejše spremembe v okviru te uredbe, ki jih je treba po zakonodaji Skupnosti obvezno spoštovati. Sklicevanje na ESARR se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 5

Licenciranje kontrolorjev

Komisija naj čim prej po začetku veljavnosti te uredbe Evropskemu parlamentu in Svetu predstavi predlog o licenciranju kontrolorjev.

POGLAVJE II

PRAVILA ZA IZVAJANJE SLUŽB

Člen 6

Skupne zahteve

Skupne zahteve za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa se določijo v skladu s postopkom iz člena 5(3) okvirne uredbe. Skupne zahteve vključujejo naslednje elemente:

- tehnično in operativno usposobljenost in ustreznost,
- sisteme in postopke za upravljanje varnosti in kakovosti,
- sisteme javljanja,
- kakovost storitev,
- finančno sposobnost,
- kritje odgovornosti in zavarovalno kritje,
- lastniško in organizacijsko strukturo, zlasti preprečevanje navzkrižja interesov,
- človeške vire, zlasti ustrezne načrte zaposlovanja,
- varovanje.

Člen 7

Certificiranje izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa

1. Za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa v Skupnosti morajo države članice izvesti certificiranje.

2. Vloge za certificiranje naj izvajalec predloži nacionalnemu nadzornemu organu države članice, v kateri ima glavni poslovni sedež in uradni sedež, če ta obstaja.

3. Nacionalni nadzorni organi izdajo dovoljenja izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa, če ti izpolnjujejo splošne zahteve iz člena 6. Dovoljenja se lahko izdajo posamezno za vsako vrsto navigacijske službe zračnega prometa, kakor je opredeljeno v členu 2 okvirne uredbe, ali za sveženj takšnih služb, med drugim, kadar izvajalec služb zračnega prometa, ne glede na to kakšen je njegov pravni status, deluje in vzdržuje svoje lastne komunikacijske, navigacijske in nadzorovalne sisteme. Dovoljenja je treba redno kontrolirati.

4. Z dovoljenjem so določene pravice in obveznosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, zlasti nediskriminatorni dostop uporabnikov zračnega prostora do teh služb s posebnim poudarkom na varnosti. Pri izdaji dovoljenj se lahko upoštevajo le pogoji iz Priloge II. Ti pogoji se utemeljujejo objektivno, brez razlikovanja, sorazmerno in transparentno.

5. Države članice ne glede na odstavek 1 lahko dovolijo izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa v celotnem zračnem prostoru v njihovi pristojnosti ali v delu tega zračnega prostora, ne da bi izdale dovoljenje, kadar jim izvajalec nudi predvsem premike zrakoplovov, ki ne spadajo v splošni zračni promet. V takih primerih zadevna država članica obvesti Komisijo in druge države članice o svoji odločitvi in ukrepih, ki jih je sprejela, za izpolnjevanje skupnih zahtev v največji možni meri.

6. Brez poseganja v člen 8 in ob upoštevanju člena 9 izdaja dovoljenj izvajalcem navigacijskih služb daje možnost, da ponudijo svoje storitve drugim izvajalcem navigacijskih služb, uporabnikom zračnega prostora in letališkim družbam v Skupnosti.

7. Nacionalni nadzorni organi nadzirajo izpolnjevanje skupnih zahtev in pogojev, navedenih v dovoljenju. Podrobne navedbe takšnega nadziranja so vključene v letna poročila, ki jih države članice predložijo v skladu s členom 12(1) okvirne uredbe. Če nacionalni nadzorni organ ugotovi, da nosilec dovoljenja ne izpolnjuje več teh zahtev ali pogojev, sprejme primerne ukrepe ob zagotavljanju neprekinjenega delovanja služb. Ti ukrepi lahko vključujejo razveljavitev dovoljenja.

8. Država članica prizna vsako dovoljenje, ki ga druga država članica izda v skladu s tem členom.

9. V izjemnih okoliščinah lahko države članice izpolnjevanje tega člena odložijo za šest mesecev od datuma, ki izhaja iz člena 19(2). Države članice obvestijo Komisijo o takšnem odlogu in navedejo razloge zanj.

Člen 8

Določitev izvajalcev služb zračnega prometa

1. Države članice zagotavljajo izvajanje služb zračnega prometa na ekskluzivni osnovi v specifičnih blokih zračnega prostora, ki je v njihovi pristojnosti. V ta namen države članice določijo izvajalca služb zračnega prometa, ki ima veljavno dovoljenje v Skupnosti.

2. Države članice opredelijo pravice in obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati določeni izvajalci služb. Te obveznosti lahko vključujejo pogoje v zvezi s pravočasnim informiranjem, ki omogočajo identifikacijo vseh premikov zrakoplovov v zračnem prostoru, ki je v njihovi pristojnosti.

3. Države članice imajo diskrecijsko pristojnost pri izbiri izvajalca službe pod pogojem, da ta izpolnjuje zahteve in pogoje iz členov 6 in 7.

4. Za funkcionalne bloke zračnega prostora, opredeljene v skladu s členom 5 uredbe o zračnem prostoru, ki se nahajajo v zračnem prostoru v pristojnosti več kakor ene države članice, naj države članice skupaj določijo enega izvajalca ali več izvajalcev služb zračnega prometa vsaj en mesec pred vzpostavitvijo bloka zračnega prostora.

5. Države članice takoj obvestijo Komisijo in druge države članice o vseh odločitvah v okviru tega člena glede določitve izvajalcev služb zračnega prometa v specifičnih blokih zračnega prostora, ki je v njihovi pristojnosti.

Člen 9

Določitev izvajalcev meteoroloških služb

1. Države članice lahko določijo izvajalca meteoroloških služb, ki na ekskluzivni osnovi v celoti ali delno zagotavljajo meteorološke podatke za celoten ali delni zračni prostor v njihovi pristojnosti ob upoštevanju varnostnih načel.

2. Države članice takoj obvestijo Komisijo in druge države članice o vsaki odločitvi v okviru tega člena glede določitve izvajalca služb letalske meteorologije.

Člen 10

Odnosi med izvajalci služb

1. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa lahko uporabljajo službe drugih izvajalcev, ki so bili certificirani v Skupnosti.

2. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa formalno potrdijo njihove delovne odnose s pisnimi sporazumi ali enakovrednimi pravnimi ureditvami, v katerih opredelijo specifične dolžnosti in naloge, ki jih vsak izvajalec prevzame, in omogočijo izmenjavo operativnih podatkov med temi izvajalci, če so ti podatki v zvezi s splošnim zračnim prometom. O sklenitvi teh sporazumov je treba obvestiti nacionalni nadzorni organ ali zadevne organe.

3. V primerih izvajanja služb zračnega prometa se zahteva odobritev zadevnih držav članic. V primerih zagotavljanja meteoroloških služb se zahteva odobritev zadevnih držav članic, če so te določile izvajalca na ekskluzivni osnovi v skladu s členom 9(1).

Člen 11

Odnosi z vojaškimi organi

Države članice v okviru skupne prometne politike sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da bi se med pristojnimi civilnimi in vojaškimi organi sklenili sporazumi ali enakovredne pravne ureditve za upravljanje specifičnih blokov zračnega prostora.

Člen 12

Preglednost računovodskih izkazov

1. Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa morajo ne glede na svoj lastniški sistem ali pravno ureditev sestaviti računovodske izkaze, jih predložiti v revizijo in objaviti. Ti računovodski izkazi so v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi, ki jih je sprejela Skupnost. Kadar zaradi pravnega statusa izvajalca storitev popolna skladnost z mednarodnimi standardi ni mogoča, si izvajalec prizadeva takšno skladnost doseči v največji možni meri.

2. V vseh primerih pa izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa objavijo letno poslovno poročilo in se pri njih redno izvajajo tudi neodvisne revizije.

3. Kadar izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa izvajajo storitve v svežnju, morajo v svojih internih računovodskih evidencah opredeliti ustrezne stroške in dohodke za navigacijske storitve, ki jih razčlenijo v skladu z Eurocontrolovimi načeli za določanje stroškovne baze za nadomestila za uporabo naprav na zračnih poteh in izračun cen za enoto storitve in, kadar je to primerno, vodijo konsolidirane računovodske izkaze za druge storitve, ki niso povezane z navigacijskimi službami zračnega prometa, kakor bi morali storiti, če bi zadevne službe zagotavljala ločena podjetja.

4. Države članice določijo pristojne organe, ki imajo pravico dostopa do računovodskih izkazov izvajalcev služb znotraj zračnega prostora v njihovi pristojnosti.

5. Za izvajalce navigacijskih služb zračnega prometa, ki jih zajema ta uredba, lahko države članice uporabljajo prehodne določbe člena 9 Uredbe (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. julija 2002 o uporabi mednarodnih računovodskih standardov ⁽¹⁾.

Člen 13

Dostop do podatkov in zaščita podatkov

1. Da bi zadostili potrebam pri svojem delovanju si izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, uporabniki zračnega prostora in letališke družbe izmenjujejo ustrezne operativne podatke za splošni zračni promet v realnem času. Ti podatki se uporabljajo samo za operativne namene.

⁽¹⁾ UL L 243, 11.9.2002, str. 1.

2. Dostop do ustreznih operativnih podatkov se brez razlikovanja odobri ustreznim organom, certificiranim izvajalcem navigacijskih služb, uporabnikom zračnega prostora in letališkimi družbami.

3. Certificirani izvajalci služb, uporabniki zračnega prostora in letališke družbe določijo standardne pogoje za dostop tudi do njihovih drugih operativnih podatkov, poleg tistih iz odstavka 1. Nacionalni nadzorni organi takšne standardne pogoje odobrijo. Podrobna pravila o takšnih pogojih se določijo, če je to primerno, v skladu s postopkom iz člena 5(3) okvirne uredbe.

POGLAVJE III

UREDITEV PRISTOJBIN

Člen 14

Splošno

Da bi omogočili večjo preglednost pri določitvi, zaračunavanju in pobiranju pristojbin za uporabnike zračnega prostora, se v skladu z zahtevami členov 15 in 16 izdela sistem pristojbin za navigacijske službe zračnega prometa. Ta sistem pristojbin je prav tako v skladu s členom 15 Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisane v Chicagu leta 1944, in Eurocontrolovim sistemom preletnih pristojbin.

Člen 15

Načela

1. Sistem pristojbin temelji na izračunu stroškov za navigacijske službe, ki jih imajo izvajalci služb v korist uporabnikov zračnega prostora. S sistemom pristojbin se ti stroški razporedijo med kategorijami uporabnikov.

2. Pri določanju stroškovne baze za pristojbine se uporabljajo naslednja načela:

(a) stroški, ki se razdelijo med uporabnike zračnega prostora, so stroški zagotavljanja navigacijskih služb zračnega prometa v celoti, vključno z ustreznimi vsotami za obresti na kapitalske investicije in amortizacijo aktive kakor tudi stroški vzdrževanja, obratovanja, vodenja in uprave;

(b) stroški, ki jih je s tem v zvezi treba upoštevati, so stroški, ocenjeni v zvezi z napravami in storitvami, ki se zagotavljajo in izvajajo na podlagi Regionalnega načrta zračne plovbe za regijo Evropa Mednarodne organizacije civilnega

letalstva ICAO Ti stroški lahko zajemajo tudi stroške, ki jih navedejo nacionalni nadzorni organi in/ali priznane organizacije, kakor tudi drugi stroški, ki nastanejo pri zadevni državi članici in izvajalcu služb v zvezi z zagotavljanjem navigacijskih služb zračnega prometa;

- (c) stroški različnih navigacijskih služb zračnega prometa se opredelijo ločeno, kakor določa člen 12(3);
- (d) navzkrižno subvencioniranje med različnimi navigacijskimi službami zračnega prometa se dovoli samo takrat, kadar je upravičeno iz objektivnih razlogov in jasno opredeljeno;
- (e) preglednost stroškovne baze za pristojbine na zračnih poteh je zajamčena. Sprejeta so izvedbena pravila za zagotavljanje informacij, ki jih zagotavljajo izvajalci, da bi bila mogoča kontrola njihovih napovedi, dejanskih stroškov in prihodkov. Eurocontrol, Komisija, uporabniki zračnega prostora, izvajalci služb in nacionalni nadzorni organi redno izmenjujejo informacije.

3. Brez poseganja v Eurocontrolov tarifni sistem preletnih pristojbin morajo države članice, ko določajo pristojbine v skladu z odstavkom 2, izpolnjevati naslednja načela:

- (a) pristojbine za navigacijske službe zračnega prometa se določijo na nediskriminacijski način. Pri zaračunavanju pristojbin za uporabo iste storitve se za različne uporabnike zračnega prostora ne dela razlike glede na njihovo nacionalnost ali kategorijo, ki ji pripadajo;
- (b) izjeme se lahko dovolijo, zlasti za lahke zrakoplove in državne zrakoplove pod pogojem, da se stroški takšnih izjem ne prenesejo na druge uporabnike;
- (c) navigacijske službe zračnega prometa lahko ustvarijo zadostne prihodke, ki presegajo neposredne in posredne operativne stroške skupaj, ter zagotovijo primeren donos na aktivo, da prispevajo k potrebni krepitvi kapitala;
- (d) pristojbine odražajo stroške za storitve navigacijskih služb zračnega prometa in uporabo naprav in objektov, ki so na razpolago uporabnikom zračnega prostora, ob upoštevanju relativnih zmožnosti za prispevek različnih tipov zadevnih zrakoplovov.
- (e) pristojbine spodbujajo varno, učinkovito in uspešno zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa z namenom, da se zagotovi visoka raven varnosti in stroškovne učinko-

vitosti, ter spodbujajo zagotavljanje integriranih storitev. V ta namen se te pristojbine uporabljajo, da zagotovijo:

- mehanizme, vključno spodbude, ki jih sestavljajo finančne prednosti in slabosti, ki naj izvajalce navigacijskih služb zračnega prometa in/ali uporabnike zračnega prostora spodbudijo, da podprejo izboljšave v upravljanju pretoka zračnega prometa, kot sta povečanje zmogljivosti in zmanjšanje zamud, pri čemer ohranjajo največjo možno raven varnosti. Za odločitev glede uporabe takšnih mehanizmov je odgovorna izključno vsaka država članica,
- prihodke v korist projektov, namenjenih v pomoč posebnim kategorijam uporabnikov zračnega prostora in/ali izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa, da izboljšajo skupno navigacijsko infrastrukturo, zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa in uporabe zračnega prostora.

4. Izvedbena pravila na področjih, ki jih pokrivajo odstavki 1, 2 in 3, se določijo v skladu s postopkom iz člena 8 okvirne uredbe.

Člen 16

Pregled nad pristojbinami

1. Komisija v sodelovanju z državami članicami stalno preverja izpolnjevanje načel in pravil iz členov 14 in 15. Komisija si prizadeva uvesti potrebne mehanizme, ki bi omogočili uporabo Eurocontrolovega strokovnega znanja in izkušenj.

2. Komisija na lastno pobudo ali na zahtevo ene države članice ali več držav članic, ki menijo, da prej navedena načela in pravila niso bila pravilno uporabljena, izvede preiskavo v zvezi z vsakim domnevnim neizvajanjem ali neuporabo zadevnih načel in/ali pravil. Komisija v dveh mesecih po prejemu zahtevka, potem, ko je opravila zaslišanje zadevne države članice, in po posvetovanju z Odborom za enotno evropsko nebo v skladu s postopkom iz člena 5(2) okvirne uredbe, sprejme sklep o uporabi členov 14 in 15 in odloči, ali se zadevna praksa lahko nadaljuje.

3. Komisija o svoji odločitvi obvesti države članice in izvajalca služb, če je pravno zainteresiran. Vsaka država članica lahko odločitev Komisije predloži Svetu v roku enega meseca. Svet lahko s kvalificirano večino sprejme drugačno odločitev v roku enega meseca.

POGLAVJE IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Prilagajanje tehničnemu napredku

1. Zaradi prilagajanja tehničnemu napredku se lahko spremenijo priloge v skladu s postopkom iz člena 5(3) okvirne uredbe
2. Komisija objavi izvedbena pravila, sprejeta na osnovi te uredbe, v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 18

Zaupnost

1. Niti nacionalni nadzorni organi, ki delujejo v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, niti Komisija ne razkrijejo informacij zaupne narave, zlasti informacij o izvajalcih navigacijskih

služb zračnega prometa, njihovih poslovnih odnosih ali njihovih sestavinah stroškov.

2. Odstavek 1 ne posega v pravico nacionalnih nadzornih organov, da razkrijejo informacije, kadar so te nujno potrebne za izvajanje njihovih nalog, vendar je v tem primeru razkritje sorazmerno in upošteva pravno utemeljen interes izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa za varovanje njihove poslovne tajnosti.

3. Odstavek 1 med drugim ne preprečuje razkritja drugih informacij, ne tistih, ki so zaupne narave, pod pogoji in v okviru izvajanja služb.

Člen 19

Začetek veljavnosti

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. Vendar pa začneta člena 7 in 8 veljati eno leto po objavi skupnih zahtev iz člena 6 v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 10. marca 2004

Za Evropski parlament

Predsednik

P. COX

Za Svet

Predsednik

D. ROCHE

PRILOGA I

ZAHTEVE ZA PRIZNANE ORGANIZACIJE

Priznane organizacije:

- morajo biti sposobne predložiti dokumentacijo, s katero potrjujejo, da imajo bogate izkušnje v ocenjevanju oseb javnega ali zasebnega prava v sektorju zračnega prometa, zlasti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, in v drugih podobnih sektorjih na enem področju ali več področjih, ki jih pokriva ta uredba,
  - morajo razpolagati z izčrpnimi pravili in predpisi za redne preglede navedenih entitet, ki jih objavijo in nenehno posodablajo in dopolnjujejo v okviru raziskovalnih in razvojnih programov,
  - ne smejo biti pod nadzorom izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa, upravnih organov letališč ali katere koli druge entitete, ki izvaja navigacijske službe zračnega prometa ali službe zračnega prometa v komercialne namene,
  - morajo razpolagati z zadostnim številom tehničnega, vodstvenega, podpornega, in raziskovalnega osebja, ki jim omogoča izvajanje njihovih nalog,
  - morajo biti vodene in upravljane tako, da je zajamčena zaupnost informacij, ki jih zahteva uprava,
  - morajo biti pripravljene predložiti ustrezne informacije zadevnemu nacionalnemu nadzornemu organu,
  - so morale opredeliti in z dokumenti dokazati svojo politiko, njene cilje in prizadevanja za doseganje kakovosti ter se prepričati, da njihovo politiko razumejo na vseh ravneh v organizaciji, jo izvajajo in ohranjajo,
  - so morale razviti, vpeljati in vzdrževati učinkovit notranji sistem za nadzor kakovosti, ki temelji na ustreznih delih mednarodno priznanih standardov kakovosti in je v skladu s standardoma EN 45004 (inšpekcijski nadzorni organi) in EN 29001, kakor ju razlagajo zahteve sistema za certificiranje kakovosti IAKS (integrirani administrativni in kontrolni sistem),
  - njihov sistem kakovosti mora potrditi neodvisni organ, ki gaodobrijo organi države članice, v kateri se nahaja.
-

PRILOGA II

POGOJI, KI JIH VSEBUJEJO DOVOLJENJA

1. Dovoljenja navajajo naslednje informacije:
    - (a) nacionalni nadzorni organ, ki dovoljenje izda;
    - (b) prosilec (ime in naslov);
    - (c) storitve, za katere je dovoljenje izdano;
    - (d) izjava, da prosilec izpolnjuje skupne zahteve, kakor jih opredeljuje člen 6 te uredbe;
    - (e) datum izdaje dovoljenja in rok njegove veljavnosti.
  2. Dodatni pogoji, ki jih lahko vsebuje dovoljenje, so lahko povezani z:
    - (a) nediskriminacijskim dostopom do storitev za uporabnike zračnega prostora in zahtevano ravniyo izvajanja takšnih storitev, zlasti glede varnosti in interoperabilnosti;
    - (b) operativnimi specifikacijami zadevnih služb;
    - (c) rokom, do katerega je treba storitve izvesti;
    - (d) različno operativno opremo, ki se uporablja v okviru določenih služb;
    - (e) omejitvami izvajanja drugih služb kakor tistih, ki so povezane z izvajanjem navigacijskih služb zračnega prometa;
    - (f) pogodbami, sporazumi in drugimi dogovori med izvajalcem služb in tretjo stranjo, ki se nanašajo na službo(-e);
    - (g) zagotavljanjem informacij, ki so smotrne za preverjanje skladnosti služb s skupnimi zahtevami, vključno o delovnih načrtih, finančnih in operativnih podatkih in o večjih spremembah, ki lahko vplivajo na tip in/ali obseg izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa;
    - (h) drugimi pravnimi pogoji, ki niso specifični za navigacijske službe zračnega prometa, kakor so pogoji, ki se nanašajo na začasni odvzem ali preklic dovoljenja.
-